

med Udskydelse af de to laveste og de to højeste Takster. Naar der skulde ydes fuld Erstatning, maatte man uden al Tvivl give det, som den paagældende Ret var værd i Penge i Handel og Vandel, det vil sige det, en fornuftig Mand vilde give i Penge for en saadan Ret. Hvis den Maalestok, Loven opstiller, skal være rigtig og forsvarelig, maa det være, fordi den netop træffer det, der er Rettens materielle Værdi. Det vil et saadant Gennemsnit for en lang Aarrække ogsaa efter Omstændighederne kunne gøre, nemlig dersom den Maalestok, hvorefter Afgiften sættes, her altsaa Kapitelstaksten, i hele den lange Aarrække, svinger paa samme Maade op og ned om en Normal, der omtrent er den samme hele Tiden igennem. Men dette er ingenlunde saa i det foreliggende Tilfælde. Der kan ikke være mindste Tvivl om, at i Løbet af Aarene fra 1890—1913 har der ikke blot fundet tilfældige Svingninger op og ned Sted, men selve Normalen for disse Svingninger er i denne Aarrække hævet ganske betydeligt. At det er saa, fremgaar paa det klareste af de statistiske Meddelelser om Kapitelstaksterne for 1913. Ærede Medlemmer, som interesserer sig derfor, vil kunne efterse det i større Omfang, jeg skal for Kortheds Skyld nøjes med at nævne en enkelt Ting, nemlig, hvorledes det forholder sig med Kapitelstaksten for Byg i Sjællands Stift, som vel er det, der hyppigst vil komme i Betragtning, og i hele Landet. Dersom man vil beregne Omsætningen saaledes, som Lovforslaget foreslaar, altsaa efter Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for de 24 Aar 1890—1913 med Udskydelse af de 2 laveste og de 2 højeste Takster, vil man komme til et Pengebeløb for en Td. Byg i Sjællands Stift af 9 Kr. 99 Øre og i hele Landet i Gennemsnit af 10 Kr. 03 Øre. Hvis man derimod vil beregne Vederlaget efter Gennemsnittet af de sidste 10 Aars Priser i den Periode, det vil altsaa sige Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for Aarene 1904—1913 — det var jo en saadan Maalestok, man i sin Tid opstillede ved Tiendeloven —, vil man komme til en Pris pr. Td. Byg af 11 Kr. 09 Øre i Sjællands Stift og 11 Kr. 13 Øre i hele Landet. Vil man endelig beregne Pengevederlaget efter Gennemsnittet af Kapitelstaksterne i de sidste 5 Aar, Aarene 1909—1913, kommer man til et Beløb af 11 Kr. 40 Øre for en Td. Byg i Sjællands Stift og 11 Kr. 48 Øre i hele Landet. Der er ikke mindste Tvivl om, at de Tal, jeg her har

nævnt, ganske tydelig viser, at Priseniveauet for Korn er gaaet ganske betydeligt op i Løbet af Aarene 1890—1913, og jeg har da ogsaa haft Lejlighed til at bringe i Erfaring, at man i Universitetskvæsturen har opgjort det Tab, som de under Kvæsturen bestyrede Stiftelser vil lide ved en Omsætning efter Lovforslagets Regler i Forhold til de Priser, der er lagte til Grund ved Affattelsen af Budgetterne, kapitaliseret vil andrage over $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Jeg skal herved bemærke, at de Priser, som er lagte til Grund ved Affattelsen af Universitetskvæsturens Budgetter, kommer meget nær til den Maalestok, jeg nævnte som Nr. 2, og som Tiendeloven opstiller, nemlig Gennemsnittet af Priserne for 1904—1913. Ærede Medlemmer vil se, at jeg ved den Opstilling, jeg her har foretaget, ganske har bortset fra Krigspriserne i 1914 og 1915, i og for sig kan det vel ikke nægtes, at ogsaa Krigspriserne, der jo ikke blot gjaldt 1914 og 1915, men kan komme til at gælde adskillige Aar endnu, har deres Betydning for den paagældende Rets Værdi; dem har jeg imidlertid set bort fra. Derimod mener jeg med fuldkommen Sikkerhed at kunne opstille den Sætning — det er i alt Fald noget, Nationaløkonomerne er ganske enige om —, at der ikke er nogen som helst Udsigt til, at Kornpriserne i Tiden efter Krigen i en overskuelig Tid vil gaa ned under det Niveau, hvorpaa de stod forinden Krigen, altsaa i en kortere Aarrække før 1914. Men naar dette er Tilfældet, er det klart, at den virkelige Pris paa Kornet er de Kapitelstakster, som gjaldt i Aarene nærmest før Krigen, og som vil komme til at gælde i Aarene nærmest efter Krigen, og ingenlunde Priserne i 90-erne, som her kun har historisk Interesse. Jeg ser da heller ikke bedre, end at Paastanden om, at Lovforslaget yder fuld Erstatning, er ganske uforenelig med den Maade, hvorpaa Hensynet til Afgiftsydernes Interesser stadig er trukket i Forgrunden ved denne Lovs Forberedelse og Behandling. Det er jo blevet gjort gældende, at de høje Priser tynger paa Afgiftsydernes, og man vil nu skaffe dem en væsentlig økonomisk Fordel. Men det følger af sig selv, at dette Synspunkt er ganske i Modstrid med det at give Afgiftsydernes fuld Erstatning. Man kan ikke paa den ene Side give Afgiftsydernes en Fordel og paa den anden Side undlade at tage noget fra Afgiftsydernes.

Jeg ser heller ikke anden Grund til at gaa de 24 Aar tilbage i Tiden end den,